

2002-05-21

Sveriges Lantbruksuniversitet
Institutionen för trävetenskap

OLJEIMPREGNERING AV GRAN

Thomas Nilsson
Marie-Louise Edlund

Slutsatser

Det har visat sig att metoden fungerar med flera typer av oljor, även i kombination med plast. Dessutom kan förmodligen flertalet träslag impregneras med samma teknik. Det verkar som om den enklaste metoden med urkokning vid atmosfärstryck fungerar bra. Variationen i oljeupptag är dock ett problem som måste lösas. Metoden måste bedömas som klart miljöanpassad. Dock måste avgång av olja till atmosfären förhindras i processen. Vidare kommer olika nedbrytningsprodukter att uppkomma ju längre en viss olja används. Vår bedömning är att några av dessa produkter kan komma att öka beständigheten, men de kan också av myndigheter bedömas utgöra miljörisker.

Vi saknar helt information om förekomst av olika röttyper i Europas vingårdar. Vi har dock goda skäl att anta att variationerna är stora och att det föreligger risk för att ett antal vingårdar har en aggressiv mikroflora. Beständigheten hos stolpar måste därför vara så hög att de håller åtminstone ett visst antal år även på de värsta ställena. De fältförsök som pågår med oljeimpregnerat trä i markkontakt indikerar att impregneringen fungerar mycket bra mot brunröta. Detta gäller oberoende av typ av olja, vilket visar att brunrötesvamparna håller sig borta från oljeimpregnerat trä. Fältförsöken visar också att vitröta och soft rot hämmas av oljan, men inte helt i önskvärd grad. Livslängden ökar klart, men det finns en risk för förtida bortfall av enstaka stolpar. För att uppnå ökad livslängd kan man medelst plast skydda fotdelen mot direkt markkontakt. Här har vi hittills inte hittat något bra alternativ, om förutsättningen är att stolpen skall kunna slås ned mekaniskt. Det är också möjligt att förbättra beständigheten genom att tillsätta en fungicid till oljan. En lämplig fungicid kan vara propiconazol, som klarar hög temperatur, i en mängd på ca 2,5-5g/liter olja.